

การวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนทางการศึกษา ของบัณฑิตศึกษาสถาบันราชภัฏของประเทศไทย

An Analysis of Cost-Benefit of Return in Education of Student Rajabhat Institute of Thailand.

อาทิ คุรุศากยวงศ์

Ati Kusagayavong

อาจารย์ประจำวิชาภาควิชาเศรษฐศาสตร์ คณะวิทยาการจัดการ
สถาบันราชภัฏสุราษฎร์ธานี

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับการศึกษาในสถาบันราชภัฏของประเทศไทย และวิเคราะห์เกี่ยวกับต้นทุนและผลตอบแทนทางเศรษฐกิจ ส่วนเอกชนของการศึกษาในคณะต่างๆ ของสถาบันราชภัฏ ศึกษากรณีผู้รับราชการซึ่งเป็นประโยชน์และแนวทางในการตัดสินใจเลือกเรียนคณะต่างๆ ของสถาบันราชภัฏ และเป็นแนวทางในการศึกษาเกี่ยวกับการวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนทางเศรษฐกิจ ส่วนเอกชนของการศึกษาในระดับอุดมศึกษาอื่นๆ ต่อไป การศึกษาครั้งนี้ข้อมูลได้มาจากนักศึกษาระดับปริญญาตรีของประเทศไทย ทั้ง 36 แห่ง ในปีการศึกษา 2537 - 2538 จำนวน 640 ตัวอย่าง จากคณะวิทยาการจัดการ คณะครุศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ผลการศึกษาพบว่า

ต้นทุนทั้งหมดของการลงทุนทางการศึกษาในคณะครุศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี คณะวิทยาการจัดการ และคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มีค่าเท่ากับ 394,305 บาท 419,152 บาท 422,103 บาท และ 430,017 บาท ตามลำดับ มูลค่าปัจจุบันสุทธิจากการลงทุนทางการศึกษาของนักศึกษา คณะครุศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี คณะวิทยาการจัดการ และคณะมนุษยศาสตร์และ

สังคมศาสตร์ มีค่าเท่ากับ 252,182.54 บาท 251,201.98 บาท 251,085.52 บาท และ 250,773.20 บาท ตามลำดับ อัตราผลตอบแทนต่อต้นทุนจากการลงทุนทางการศึกษาของนักศึกษา คณะครุศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี คณะวิทยาการจัดการ และคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มีค่า 17.20, 16.18, 16.07 และ 15.77 ตามลำดับ อัตราผลตอบแทนภายในจากการลงทุนทางการศึกษาของนักศึกษาทั้ง 4 คณะ มีค่าร้อยละ 12.35 เพราะค่าใช้จ่ายของนักศึกษาไม่แตกต่างกันมากนัก

ผลการทดสอบความอ่อนไหวซึ่งทำการทดสอบ 3 กรณี กล่าวคือกรณีแรก สมมติให้ต้นทุนคงที่ ผลตอบแทนเพิ่มขึ้นร้อยละ 15 กรณีที่สอง สมมติให้ต้นทุนเพิ่มขึ้นร้อยละ 15 ผลตอบแทนคงที่ กรณีที่สาม สมมติให้ต้นทุนลดลงร้อยละ 15 ผลตอบแทนคงที่ ผลที่ได้จากการวิเคราะห์ทั้งสามกรณีมีมูลค่าปัจจุบันสุทธิและอัตราผลตอบแทนต่อต้นทุน เรียงลำดับจากสูงที่สุดไปต่ำสุด เช่นเดียวกันทั้งสามกรณี คือ คณะครุศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี คณะวิทยาการจัดการ และคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ส่วนอัตราผลตอบแทนภายในจะมีค่าที่ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบทั้งสามกรณี ผลที่ได้จากการวิเคราะห์ กรณีที่ 1 กรณีที่ 2 กรณีที่ 3 คุ่มค่าต่อการลงทุน

ABSTRACT

The main objectives of this study is to analysis the private economic cost-benefit of education in faculties of Rajabhat Institute of Thailand case study of goverment officials.

The results of the study will be useful for the students and their guardians to make decision on undergraduate study in Rajabhat institute of Thailand and to have a way for and studies on private economic cost-benefit analysis of students in other university the data used in this study are surveyed from student who studied in Rajabhat institute of Thailand all 36 locations in the academic year 1994 - 1995 which amount to 640 samples the faculties of Management, Education, Science and Technology and Humanities and Social Science. The results of this research show that.

The total cost of investment in education in the faculties of Education, Science and Technology, Management and Humanities and Social Science is average per person for entireprogram at 394,305 baht 419,152 baht

422,103 baht and 430,017 baht. The net present values of education is the faculties of Education, Science and Technology, Management and Humanities and Social Science are 17.20, 16.18, 16.07 and 15.77. The benefit cost ratio of education is the 4 faculties are 12.35 because expenditure of student is not different .

The result of sensitivty test which include 3 cases that is case one assuming constant cost and 15 percent increase in return. Case two assum ng 15 percent increase in cost and constant return and case three assuming 15 percent decrease in cost and constant return reveals that not only the net present value also benefit cost ratio are ordered from maximum to minimum for all 3 cases. That is to say the order ranges from the faculties of Management, Education, Science and Technology and Humanities and Social Science. Having considered and compared all the 3 cases it is concluded that case one, case two and case three are worth investment.

บทนำ

ความสำคัญและที่มาของหัวข้อการวิจัย

ในระบบเศรษฐกิจใด ระบบเศรษฐกิจหนึ่ง ทรัพยากรที่มีอยู่จำกัด ได้แก่ ทรัพยากรมนุษย์ ทรัพยากรประเภททุน ประเภทเครื่องจักร และ ทรัพยากรธรรมชาติ ทรัพยากรเหล่านี้มีส่วนสำคัญมาก ในการสร้างความมั่งคั่งให้แก่ระบบเศรษฐกิจ การจะได้ ทรัพยากรเหล่านี้มาเพื่อใช้ในการผลิตสินค้าและบริการนั้น ระบบเศรษฐกิจจำเป็นต้องลงทุนสร้างหรือซุดค้น เพื่อนำมาใช้ประโยชน์ในกระบวนการสร้างและสะสมทุน ประเภทเครื่องจักร และในความสามารถที่จะซุดค้น ทรัพยากรธรรมชาติ จำเป็นต้องอาศัยการทำงานอย่างต่อเนื่องของทรัพยากรมนุษย์ โดยเฉพาะทรัพยากรมนุษย์ที่มีความสามารถหรือทรัพยากรมนุษย์ที่มีทักษะ จะมีบทบาทมากที่สุด ระบบเศรษฐกิจที่มีทรัพยากรมนุษย์ที่มีทักษะจำนวนมากมีแนวโน้มที่จะเพิ่ม ประสิทธิภาพในการผลิตและทำให้ระบบเศรษฐกิจมีความสามารถในการสะสมความมั่งคั่งได้ดีกว่าระบบเศรษฐกิจที่มีทรัพยากรมนุษย์ไร้ทักษะอยู่เป็นจำนวนมาก ดังนั้น การที่จะสร้างทรัพยากรให้มีทักษะสูงชันนั้น จำเป็นที่จะต้องมีการลงทุนในด้านการศึกษา การอบรม และการฝึกวิชาชีพให้แก่มนุษย์อย่างต่อเนื่องเป็นระยะเวลาในช่วงหนึ่งช่วงใดของชีวิต ซึ่งปกติ ได้แก่ วัยเด็ก วัยรุ่นและวัยผู้ใหญ่ ทรัพยากรมนุษย์ที่ได้รับการลงทุนถึงขั้นหนึ่งจะกลายเป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีทักษะและกำลัง

แรงงานที่มีคุณค่าและมีมือของประเทศ

ปัจจุบัน ผู้ที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี โอกาสที่จะมีความก้าวหน้าในการทำงานจะมีมากกว่าผู้ที่ไม่ได้รับการศึกษาในระดับปริญญาตรี รวมทั้งการยอมรับจากสังคม ทำให้มีผู้ต้องการศึกษาต่อในระดับปริญญาตรีมากขึ้น ทุกวัน เมื่อนักเศรษฐศาสตร์ถือว่าการศึกษาเป็นการลงทุนอย่างหนึ่ง จึงสมควรศึกษาถึงลู่ทางความเหมาะสม และผลตอบแทนส่วนบุคคลที่จะได้รับจากการศึกษา โดยเฉพาะในระดับปริญญาตรีซึ่งเปิดสอนกันหลายสถาบันทั้งของรัฐบาลและเอกชน โดยที่สถาบันเหล่านี้ เปิดสอนหลายคณะ หลายสาขาวิชา จึงเป็นสิ่งที่น่าสนใจในการศึกษาถึงการตัดสินใจลงทุน ทางการศึกษา นั้นว่าควรจะเลือกศึกษาในสาขาวิชาใด ผลตอบแทนที่จะได้รับจากการศึกษาในสาขาวิชานั้น คำนวณตามที่แต่ละบุคคลต้องการหรือไม่ และการศึกษาในคณะหรือสาขาวิชาที่แตกต่างกันจะให้ผลตอบแทนส่วนบุคคลที่แตกต่างกันหรือไม่เพียงใด เนื่องจากสถาบันราชภัฏของประเทศไทยปัจจุบันมีจำนวนทั้งสิ้น 36 แห่ง ได้รวมตัวเป็นกลุ่มมหาวิทยาลัยจำนวน 8 มหาวิทยาลัย

ดังนั้น การศึกษาครั้งนี้จะเลือกศึกษาจากนักศึกษาสถาบันราชภัฏแต่ละกลุ่มมหาวิทยาลัย เป็นตัวแทนในการศึกษาถึงต้นทุนและผลตอบแทนการลงทุนทางการศึกษาของสถาบันราชภัฏในประเทศไทย

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อวิเคราะห์ต้นทุนผลตอบแทนทางการศึกษาของนักศึกษาสถาบันราชภัฏของประเทศไทย
2. เพื่อศึกษาข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับการศึกษาในสถาบันราชภัฏของนักศึกษาสถาบันราชภัฏของประเทศไทย

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษา

1. เป็นแนวทางตัดสินใจเลือกเรียนในคณะต่างๆ ของสถาบันราชภัฏ สังกัดสำนักงานสภาพัฒนาการทรวงศึกษาธิการ
2. เป็นแนวทางในการวิเคราะห์ต้นทุน และผลตอบแทนทางเศรษฐกิจส่วนเอกชนของการศึกษาในระดับอุดมศึกษาอื่นๆ ต่อไป

ขอบเขตการศึกษา

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ต้องการศึกษาด้านต้นทุนและผลตอบแทนทางการศึกษาส่วนเอกชนในคณะวิทยาการจัดการ คณะครุศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ในสถาบันราชภัฏ โดยจะศึกษาข้อมูลจากนักศึกษาระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2538 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 4 จาก 4 คณะของสถาบันราชภัฏที่ใช้เป็นตัวแทนในแต่ละสหวิทยาเขต โดยศึกษาเฉพาะผลตอบแทนทางเศรษฐกิจส่วนเอกชนที่สามารถวัดเป็นมูลค่าได้ และสมมติว่าผู้จบการศึกษาระดับปริญญาตรีจะประกอบอาชีพรับราชการเท่านั้น โดยเริ่มรับราชการตั้งแต่อายุ 23 ปี และได้รับการเลื่อนขั้นเงินเดือนปีละ 1 ขั้น ทุกปี จนเกษียณ เมื่ออายุครบ 60 ปี

ระยะเวลาทำการวิจัย

ตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน 2537 - เดือนสิงหาคม 2539

เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

คนีย์ สวัสดิ์นาฎ (2520) ศึกษาผลตอบแทนของการลงทุนทางการศึกษาในวิทยาลัยเอกชนศึกษากรณีวิทยาลัยการคำ ในการศึกษาในวิทยาลัยเอกชนซึ่งมีทั้งหมด 10 แห่ง จะได้รับอัตราผลตอบแทนคุ้มค่าหรือไม่เพราะการเข้ารับการศึกษาต่อในวิทยาลัยเอกชน นักศึกษาต้องสูญเสียค่าใช้จ่ายเป็นจำนวนมากกว่าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยของรัฐบาล การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้จะเป็นข้อมูลสำคัญของรัฐบาลที่จะใช้ประกอบการวางแผนนโยบายการศึกษาต่อไป โดยจะศึกษาถึงผลตอบแทนของการศึกษา ต้นทุนของการศึกษาและอัตราผลตอบแทนทางการศึกษา จากการศึกษาค้นคว้าอัตราผลตอบแทนภายในจากการลงทุนทางการศึกษามีค่าเท่ากับร้อยละ 22.76

วัชรวิ วิลาจเดชาพันธ์ (2522) ศึกษาผลตอบแทนการลงทุนทางอาชีวศึกษา โดยอาศัยเทคนิคการวิเคราะห์ถึงผลได้และผลเสีย โดยศึกษาออกมาในรูปอัตราผลตอบแทนภายใน ทั้งนี้เพื่อหลีกเลี่ยงการกำหนดอัตราดอกเบี้ยที่เหมาะสม ผลปรากฏว่า ช่วงกลุ่มวันมีอัตราผลตอบแทนของการศึกษาต่อสังคมและส่วนบุคคลสูงสุด ส่วนอัตราผลตอบแทนภายในทางสังคมที่ต่ำที่สุดคืออาชีวศึกษาและส่วนบุคคลที่ต่ำที่สุด คือ ช่วงก่อสร้างอุเทนถวาย อย่างไรก็ตามการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ไม่ได้รวมผลตอบแทนที่ไม่ได้คิดเป็นตัวเงิน ซึ่งผลตอบแทนต่างๆ เหล่านี้มีความสำคัญต่อเศรษฐกิจ

George Psacharopoulos (2525) ได้คำนวณอัตราผลตอบแทนในการลงทุนทางการศึกษาทั้งในประเทศกำลังพัฒนา และพัฒนาแล้ว ผลการศึกษาค้นคว้าว่า อัตราผลตอบแทนมักมีอัตราสูงในประเทศกำลังพัฒนาและมีค่าต่ำในประเทศที่พัฒนาแล้ว

การดำเนินการวิจัย

การเก็บข้อมูล

ในการศึกษาประชากรที่ทำการศึกษา คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะวิทยาการจัดการ คณะครุศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ข้อมูลที่ได้เป็น ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ที่ได้จากการตอบแบบสอบถาม โดยการสุ่มตัวอย่างจากแต่ละมหาวิทยาลัย ดังนี้

- (1) เก็บจากนักศึกษาสถาบันราชภัฏ อุตรดิตถ์ เป็นตัวแทนมหาวิทยาลัยล้านนา คณะละ 35 ตัวอย่าง
- (2) เก็บจากนักศึกษาสถาบันราชภัฏ พิบูลสงคราม เป็นตัวแทนมหาวิทยาลัยพุทธชินราช คณะละ 35 ตัวอย่าง
- (3) เก็บจากนักศึกษาสถาบันราชภัฏ เลย เป็นตัวแทนมหาวิทยาลัยอีสานเหนือ คณะละ 35 ตัวอย่าง
- (4) เก็บจากนักศึกษาสถาบันราชภัฏ นครราชสีมา เป็นตัวแทนมหาวิทยาลัยอีสานใต้ คณะละ 35 ตัวอย่าง
- (5) เก็บจากนักศึกษาสถาบันราชภัฏ พระนครศรีอยุธยา เป็นตัวแทนวิทยาลัยศรีอยุธยา คณะละ 35 ตัวอย่าง
- (6) เก็บจากนักศึกษาสถาบันราชภัฏ นครปฐม เป็นตัวแทนวิทยาลัยทวารวดี คณะละ 35 ตัวอย่าง
- (7) เก็บจากนักศึกษาสถาบันราชภัฏ สวนสุนันทา เป็นตัวแทนวิทยาลัยรัตนโกสินทร์ คณะละ 35 ตัวอย่าง
- (8) เก็บจากนักศึกษาสถาบันราชภัฏ สุราษฎร์ธานี เป็นตัวแทนวิทยาลัยทักษิณ คณะละ 35 ตัวอย่าง

นำข้อมูลตัวอย่างต่าง ๆ ที่เก็บจาก 8 มหาวิทยาลัย มาคัดเลือกเหลือตัวอย่างที่สมบูรณ์แยกเป็นคณะละ 160 ตัวอย่าง รวมใช้ประชากรทั้งสิ้น 640 ตัวอย่าง โดยขณะที่เก็บข้อมูลด้านค่าใช้จ่ายของนักศึกษาสถาบันราชภัฏแต่ละแห่ง ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลด้านความคิดเห็นและความรู้สึกในเรื่องเดียวกันเพิ่มเติม โดยการพูดคุยอย่างไม่เป็นทางการ เพื่อนำข้อสังเกตที่ได้มาประกอบการเขียนรายงานการวิจัย อันจะทำให้รายงานมีความน่าสนใจและน่าติดตามมากขึ้น

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลจะอาศัยวิธีการตัดสินใจเพื่อการลงทุน 3 วิธีดังนี้

1. มูลค่าปัจจุบันสุทธิ (Net Present Value : NPV) เป็นการปรับค่าเวลาของผลรวมของผลตอบแทนสุทธิของโครงการที่เกิดขึ้นในอนาคต มาเป็นค่าปัจจุบันว่าจะให้ค่าตอบแทนที่คุ้มหรือไม่ กล่าวคือ ถ้าค่า NPV ที่ได้มีค่าออกมาเป็นลบ แสดงว่า การลงทุนตามโครงการนั้นจะไม่คุ้มค่า แต่ถ้าค่า NPV ที่ได้มีค่ามากกว่าศูนย์ แสดงว่าเป็นการลงทุนที่คุ้มค่า เกณฑ์นี้จึงนำมาใช้เพื่อช่วยการตัดสินใจที่จะรับหรือปฏิเสธโครงการ

2. อัตราผลตอบแทนต่อต้นทุน (Benefit - Cost Ratio : B/C) แสดงอัตราส่วนระหว่างมูลค่าปัจจุบันของผลตอบแทนกับค่าใช้จ่ายตลอดอายุของโครงการ ค่าใช้จ่ายคือ ค่าใช้จ่ายทั้งสิ้นไม่มีการแบ่งแยกว่าเป็นค่าใช้จ่ายประเภทใด เกณฑ์ที่ใช้ตัดสินใจเลือกโครงการที่มีค่า B/C เกินกว่าหนึ่งนั่นคือ ผลตอบแทนที่ได้จากโครงการมีมากกว่าค่าใช้จ่ายที่เหลือ

3. อัตราผลตอบแทนภายใน (Internal Rate of Return : IRR) เป็นอัตราที่ทำให้ผลตอบแทนและ

ค่าใช้จ่ายที่ได้คิดลดเป็นค่าปัจจุบันแล้วเท่ากับอัตรา
ที่กล่าวถึง ซึ่งเป็นอัตราความสามารถของเงินทุนที่จะ
ก่อรายได้คุ้มกับการลงทุนพอดี โดยการหาดูว่า อัตรา
ส่วนตัวไหนที่จะทำให้มูลค่าปัจจุบันสุทธิมีค่าเป็นศูนย์
จะคล้ายกับการหา NPV ต่างกันตรงที่เปลี่ยนจาก
อัตราดอกเบี้ย (i) ใน NPV มาเป็นอัตราส่วนลดใน IRR
เนื่องจากในอนาคคมักมีความไม่แน่นอน จึงได้
ทำการทดสอบความอ่อนไหว (Sensitivity test) เพิ่ม
เติมจากการวิเคราะห์วิธีดังกล่าวข้างต้นด้วย

วิธีคำนวณต้นทุนและผลตอบแทนการศึกษา

ต้นทุนทางการศึกษา

ในที่นี้เป็นต้นทุนที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาเฉพาะ
4 คณะเท่านั้น มีทั้งต้นทุนทางตรงและทางอ้อมในส่วน
ที่สามารถคำนวณออกมาเป็นตัวเงินเฉพาะต้นทุนส่วน
บุคคล โดยการคำนวณจะคำนวณเป็นต้นทุนต่อคน
แยกเป็น

1. ค่าใช้จ่ายให้แก่สถานศึกษา ประกอบด้วยค่า
เล่าเรียน ค่าบำรุงการศึกษา ค่าธรรมเนียม ซึ่งคำนวณ
ได้จากแผนการศึกษาของแต่ละคณะในสถาบันราชภัฏว่า
ในแต่ละคณะจะต้องเสียค่าหน่วยกิต ค่าบำรุงการศึกษา

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลและอภิปรายผล

ผลการวิเคราะห์มูลค่าปัจจุบันสุทธิ (Net Present Value : NPV)

เกณฑ์ที่ใช้ในการตัดสินใจคือ มูลค่าปัจจุบัน
สุทธิที่มีค่าเป็นบวก จึงจะเป็นโครงการหรือการลงทุน
ที่คุ้มค่า ผลการวิเคราะห์มูลค่าปัจจุบันสุทธิเรียงจาก
สูงไปต่ำสุด ได้แก่ คณะครุศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์
และเทคโนโลยี คณะวิทยาการจัดการ และ
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มีค่า 252,182 บาท
251,201 บาท 251,085 บาท และ 250,773 บาท
ตามลำดับ

และค่าธรรมเนียมในการศึกษาแต่ละปีเป็นจำนวนเท่าไร
จนจบหลักสูตรการศึกษาในเวลา 4 ปี ซึ่งได้ข้อมูลจาก
คู่มือการลงทะเบียนของสถาบันราชภัฏ สังกัดสำนักงาน
สภาสถาบันราชภัฏ กระทรวงศึกษาธิการ

2. ค่าใช้จ่ายส่วนบุคคล ได้จากการตอบแบบ
สอบถาม ประกอบด้วยค่าใช้จ่ายประเภทต่างๆ เช่น
ค่าที่พัก ค่าอาหาร ค่าใช้จ่ายในการเดินทาง ค่าเครื่อง
แต่งกาย ค่ารถรับจ้าง ค่าเบี้ยประกันชีวิต

3. ค่าใช้จ่ายทางอ้อม เป็นค่าใช้จ่ายเนื่องมา
จากสูญเสียรายได้ที่พึงจะได้ เนื่องจากการศึกษาต่อ
แทนที่จะทำงาน ทำให้เสียโอกาสที่จะได้รับรายได้ขณะนั้น
(Opportunity Cost) ในที่นี้คือ รายได้ที่พึงจะได้รับ
ของผู้จบมัธยมศึกษาปีที่ 6 แต่เข้ามาศึกษาต่อในระดับ
ปริญญาตรี โดยจะใช้อัตราเงินเดือนข้าราชการพลเรือน
ที่ปรับปรุงใหม่ พ.ศ. 2537 เป็นเกณฑ์

ผลตอบแทนทางการศึกษา

เป็นผลตอบแทนจากการลงทุนส่วนบุคคลทาง
การศึกษา ซึ่งคิดจากรายได้ที่ได้รับเมื่อสำเร็จการศึกษา
ระดับปริญญาตรีต่อ มออัตราเงินเดือนข้าราชการพลเรือน
ที่ปรับปรุงใหม่ พ.ศ. 2537

ผลการวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนต่อต้นทุน (Benefit Cost Ratio : B/C)

อัตราผลตอบแทนต่อต้นทุนของนักศึกษาคณะ
ต่างๆ เรียงลำดับจากสูงสุดไปต่ำสุด ได้แก่ คณะครุศาสตร์
คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี คณะวิทยาการจัดการ
และคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มีค่าเท่ากับ
17.20, 16.18, 16.07 และ 15.77 ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนภายใน (Internal Rate of Return : IRR)

ค่าอัตราคิดลดต่ำที่ใช้ในการคำนวณอัตราร้อยละ 8 ส่วนอัตราคิดลดค่าสูงสุดที่ใช้ในการคำนวณร้อยละ 13 ผลที่ได้จากการวิเคราะห์ปรากฏว่า ทั้ง 4 คณะ มีค่าเท่ากับ 12.35 เนื่องจากความแตกต่างในด้านการใช้จ่ายของนักศึกษาเหลื่อมล้ำกันไม่มากนัก ทำให้อัตราผลตอบแทนภายในไม่แตกต่างกัน

ผลการทดสอบความอ่อนไหว (Sensitivity Test)

การทดสอบความอ่อนไหว โดยนำค่าเสียโอกาสมาใช้ในการคำนวณต้นทุนโดยมีข้อสมมติ 3 กรณี

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

สำหรับผลการศึกษาคั้งนี้ ต้นทุนส่วนบุคคลทั้งหมดรวมทั้งค่าเสียโอกาสในการศึกษาของคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ คณะวิทยาการจัดการ คณะครุศาสตร์ และคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มีค่าเท่ากับ 430,017 บาท 422,103 บาท 394,305 บาท และ 419,152 บาท ตามลำดับ เมื่อเปรียบเทียบค่าใช้จ่ายเหล่านี้เป็นสัดส่วนจะเห็นว่าต้นทุนค่าเสียโอกาสมีค่าประมาณร้อยละ 50.00 ของค่าใช้จ่ายทั้งหมด จึงทำให้ผลการวิเคราะห์ที่มีค่าต่ำกว่าที่ควรจะเป็นมาก ดังนั้น การศึกษาให้คุ้มค่าน่าจะทำงานและศึกษาควบคู่กันไป แต่ข้อเสียคือบุคคลที่มีความอดทนไม่เพียงพอ อาจจะทำให้การศึกษาล่าช้ากว่าที่ควรจะเป็น หรือเลิกการศึกษาไป นอกจากนี้ ถ้าแบ่งเวลาไม่ถูกต้อง อาจจะทำให้เสียทั้งงานและการเรียนได้ จึงขึ้นอยู่กับว่าบุคคลนั้นจะเห็นคุณค่าของการศึกษาและรู้จักแบ่งเวลาได้มากน้อยเพียงใด ในการวิเคราะห์ที่โดยอาศัยเกณฑ์ในการตัดสินใจลงทุนทั้ง 3 เกณฑ์คือมูลค่าปัจจุบันสุทธิจากการลงทุน อัตราผลตอบแทนต่อต้นทุนและอัตราผลตอบแทน

ดังนี้

กรณีแรก สมมติให้ต้นทุนคงที่ ผลตอบแทนเพิ่มขึ้นร้อยละ 15

กรณีที่สอง สมมติให้ต้นทุนเพิ่มขึ้นร้อยละ 15 ผลตอบแทนคงที่

กรณีที่สาม สมมติให้ต้นทุนลดลงร้อยละ 15 ผลตอบแทนคงที่

จากการทดสอบผลวิเคราะห์ที่ได้เรียงจากสูงไปต่ำสุด ได้แก่ คณะครุศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี คณะวิทยาการจัดการ และคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ โดยมีอัตราผลตอบแทนภายในเท่ากับ 12.35 ทุกคณะ

แทนภายใน ปรากฏว่ามูลค่าปัจจุบันสุทธิจากการลงทุนทางการศึกษาเรียงลำดับจากสูงสุดไปต่ำสุด ของนักศึกษาทั้ง 4 คณะ กล่าวคือ คณะครุศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี คณะวิทยาการจัดการ และคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มีค่า 252,182.50 บาท 251,201.98 บาท 251,085.52 และ 250,773.20 บาท ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนต่อต้นทุนเรียงลำดับจากสูงสุดไปต่ำสุดของนักศึกษา คณะครุศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี คณะวิทยาการจัดการ และคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ เมื่อรวมค่าเสียโอกาสเป็นต้นทุนทางการศึกษามีค่า 1720, 16.18, 16.07 และ 15.77 ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนภายในของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี คณะวิทยาการจัดการ และคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มีค่าเท่ากัน ทั้ง 4 คณะ เนื่องจากค่าใช้จ่ายและต้นทุนของนักศึกษาแต่ละคณะไม่แตกต่างกันมากนัก

ทำให้อัตราผลตอบแทนภายในที่ได้รับไม่แตกต่างกัน ผลทดสอบความอ่อนไหวซึ่งทดสอบ 3 กรณี โดยสมมติให้ต้นทุนคงที่ ผลตอบแทนเพิ่มขึ้นร้อยละ 15 เรียงลำดับจากสูงสุดไปต่ำสุด คือ คณะครุศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี คณะวิทยาการจัดการ และคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ โดยมีค่าตอบแทนปัจจุบันสุทธิเท่ากับ 292,344.06 บาท 291,363.49 บาท 291,247.03 บาท 290,934.72 บาท ตามลำดับ อัตราผลตอบแทนต่อต้นทุนเท่ากับ 19.78, 18.61, 18.48 และ 18.14 ตามลำดับ และอัตราผลตอบแทนภายในเท่ากับ 12.35 ทั้ง 4 คณะ

ผลการทดสอบความอ่อนไหว กรณีสมมติให้ต้นทุนเพิ่มขึ้นร้อยละ 15 ผลตอบแทนคงที่ ผลที่ได้เรียงลำดับจากสูงสุดไปต่ำสุด คือ คณะครุศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี คณะวิทยาการจัดการ และคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มีผลตอบแทนปัจจุบันสุทธิเท่ากับ 249,848.41 บาท 248,720.76 บาท 248,586.83 บาท 248,227.67 บาท ตามลำดับ อัตราผลตอบแทนต่อต้นทุนเท่ากับ 14.96, 14.07, 13.97 และ 13.71 ตามลำดับ และอัตราผลตอบแทนภายในเท่ากับ 12.35 ทั้ง 4 คณะ

ผลการทดสอบความอ่อนไหว กรณีสมมติให้ต้นทุนลดลงร้อยละ 15 ผลตอบแทนคงที่ ผลที่ได้เรียงลำดับจากสูงสุดไปต่ำสุด คือ คณะครุศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี คณะวิทยาการจัดการและคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มีผลตอบแทนปัจจุบันสุทธิเท่ากับ 254,516.68 บาท 253,683.20 บาท 253,584.21 บาท และ 253,318.74 บาท ตามลำดับ อัตราผลตอบแทนต่อต้นทุนเท่ากับ 20.24, 19.04, 18.91 และ 18.56 ตามลำดับ และอัตราผลตอบแทนภายในเท่ากับ 12.35 ทั้ง 4 คณะ

ในการศึกษาผลตอบแทนและต้นทุนทางการศึกษาในครั้งนี้ใช้หลักเกี่ยวกับการวิเคราะห์การลงทุนใน

โครงการต่างๆ เพราะถือว่า การศึกษาเป็นการลงทุนอย่างหนึ่งซึ่งมีต้นทุนและผลตอบแทนตามมา หลักเกณฑ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ เป็นเพียงแนวทางในการวิเคราะห์เกี่ยวกับการลงทุนในการศึกษาเท่านั้น ผลที่ได้จากการศึกษาไม่ได้เป็นสิ่งที่แสดงว่า การศึกษาในคณะใดจะให้ผลตอบแทนมากกว่าการศึกษาในอีกคณะ ข้อมูลที่ได้เป็นเพียงการสุ่มตัวอย่างเท่านั้น การลงทุนที่คุ้มค่าเพราะนอกจากผลตอบแทนที่ได้รับเป็นตัวเลขแล้ว ยังมีผลตอบแทนอื่น ๆ ที่ไม่สามารถวัดค่าออกมาได้ แต่จะส่งผลกระทบต่อผู้ที่ได้รับการศึกษานั้นอย่างมากมายหากทำได้

ข้อเสนอแนะ

1. จากการวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนทางเศรษฐกิจของมัธยมศึกษาสถาบันราชภัฏ เมื่อได้ทำการวิเคราะห์ทั้ง 3 วิธีแล้ว คือ มูลค่าปัจจุบันสุทธิ อัตราผลตอบแทนต่อต้นทุน และอัตราผลตอบแทนภายใน ได้ทำการทดสอบเพิ่มเติมโดยการทดสอบความอ่อนไหว โดยแยกเป็น 3 กรณีคือ กรณีที่ 1 สมมติให้ต้นทุนคงที่ แต่ผลตอบแทนเพิ่มขึ้นร้อยละ 15 กรณีที่ 2 สมมติให้ต้นทุนเพิ่มขึ้นร้อยละ 15 แต่ผลตอบแทนคงที่ และกรณีที่ 3 สมมติให้ต้นทุนลดลงร้อยละ 15 แต่ผลตอบแทนคงที่ ผลการทดสอบปรากฏว่า กรณีที่ 1 เป็นกรณีที่ดีที่สุดในการลงทุนทางการศึกษา ดังนั้นเพื่อที่จะเป็นประโยชน์สำหรับผู้ที่สนใจลงทุนทางการศึกษา จึงควรที่จะหาทางลดค่าใช้จ่ายส่วนบุคคลให้มากที่สุด เพื่อผลตอบแทนที่จะได้รับจากการศึกษาจะคุ้มค่าต่อการลงทุน

2. จากการวิเคราะห์ผลตอบแทนและต้นทุนทางการศึกษาของสถาบันราชภัฏทั้ง 4 คณะ โดยอาศัยวิธีการวิเคราะห์ที่ต่าง ๆ แล้วนั้น จะเห็นได้ว่า ผลที่ได้จากการวิเคราะห์ทั้ง 3 วิธี มีความสอดคล้องกันเป็นไปตามทฤษฎีที่ได้ศึกษา โดยปกติแล้วต้นทุนทางการศึกษาจะมี

โครงการต่างๆ เพราะถือว่า การศึกษาเป็นการลงทุน ต้องจ่ายและต้นทุนที่จ่ายโดยรัฐบาล หรือจ่ายโดยเจ้าของสถานศึกษา แต่ในการศึกษาครั้งนี้ ต้นทุนทางการศึกษาคิดเฉพาะต้นทุนที่จ่ายโดยผู้เข้ารับการศึกษาเท่านั้น ถ้าจะมีการศึกษาเรื่องนี้ในครั้งต่อไป ควรที่จะศึกษาต้นทุนทั้งที่จ่ายโดยบุคคล และจ่ายโดยรัฐบาล เปรียบเทียบกัน อาจเป็นประโยชน์ต่อรัฐบาลในการกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการลงทุนทางการศึกษาในระดับอุดมศึกษาต่อไป

3. เนื่องจากในการศึกษาเรื่องการวิเคราะห์ ต้นทุนและผลตอบแทนทางการศึกษามีผู้สนใจศึกษากันมาก และทุกคนที่ทำการวิเคราะห์จะใช้อัตราเงินเดือนข้าราชการพลเรือนเป็นเกณฑ์ ในการวัดผลตอบแทนที่ได้เพื่อสะดวกในการคำนวณ จึงควรจะมีการวิเคราะห์

โดยใช้อัตราเงินเดือนของพนักงานรัฐวิสาหกิจเป็นเกณฑ์ในการวัดผลตอบแทนและเปรียบเทียบผลที่ได้จากการใช้อัตราเงินเดือนของข้าราชการพลเรือนเพื่อดูความแตกต่างของค่าผลตอบแทนปัจจุบันสุทธิ อัตราผลตอบแทนต่อต้นทุนและอัตราผลตอบแทนภายใน

4. ควรศึกษาเปรียบเทียบการลงทุนทางการศึกษาในระดับปริญญาตรี ปริญญาโท และปริญญาเอก ว่ามีความแตกต่างในแต่ละระดับการศึกษามากน้อยหรือไม่ และการลงทุนทางการศึกษาในระดับที่จะให้ผลตอบแทนที่มากกว่า

5. ควรมีการศึกษาผลตอบแทนที่สังคมได้รับ โดยหาเกณฑ์ในการวัดที่เหมาะสม และเป็นที่ยอมรับ เพื่อจะได้เปรียบเทียบกับต้นทุนส่วนบุคคลให้ใกล้เคียงกับความเป็นจริงมากที่สุด

เอกสารอ้างอิง

- จรินทร์ เทศวานิช. 2529. การศึกษากับการพัฒนาเศรษฐกิจ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- दनัย สลิตถนาวุฒิ. 2520. อัตราผลตอบแทนของการลงทุนทางการศึกษาในวิทยาลัยเอกชนศึกษาเฉพาะกรณี วิทยาลัยการค้า. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เทียนฉาย กิระนันท์. 2519. เศรษฐศาสตร์ทรัพยากรมนุษย์และกำลังคน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.
- ประสิทธิ์ ตงยั้งศิริ. 2524. การวิเคราะห์และประเมินโครงการ. กรุงเทพฯ : โครงการส่งเสริมเอกสารทางวิชาการ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- รังสรรค์ ธนพรพันธ์. 2519. เศรษฐศาสตร์การคลังว่าด้วยการศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- วัชรวิ วิลาศเดชาพันธ์. 2522. อัตราผลตอบแทนการลงทุนทางอาชีวศึกษา. กรุงเทพฯ : วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สถาบันราชภัฏ สำนักงานสภาสถาบันราชภัฏ. 2538. คู่มือการศึกษา. กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานกฤษฎมนตรี. 2534. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 7 พ.ศ. 2534-2539. กรุงเทพฯ : ทางการเงินส่วนจำกัด โรงพิมพ์ยูไนเต็ด โปรดักชั่น.
- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน สำนักงานกฤษฎมนตรี. 2537. อัตราเงินเดือนข้าราชการพลเรือนฉบับปรับปรุงใหม่ พ.ศ. 2537. ส่วนตอบแทน กรุงเทพฯ :
- สำนักงานงบประมาณ กระทรวงการคลัง. 2537 งบประมาณโดยสังเขปประจำปี งบประมาณ 2537. กรุงเทพฯ : รุ่งศิลป์การพิมพ์
- Blaug, M. 1971. **The Rate of return to Investment in Education in Thailand.** Bangkok : National Education Council.
- Bruce, C. 1970. **Social Cost-Benefit Analysis.** World Bank Staff Working Paper No. 239
- Harberger, A.C. 1972. On Measuring the Social Opportunity Cost of Labor. **Benefit Cost Analysis Chicago.**
- Mishan, E.J. 1976. **Cost Benefit Analysis.** New York.
- Schulhan, J. 1973 **The Economics of Education.** London : George & Unwin.
- Jhingan, M.L. 1973. **The Economics of Development and Planning.** Kanpur : Virkas Publishing House PVT Ltd.
- Perman, Richard. 1937. **The Economics of Education Conceptual Problems and policy issues.** New York : Mc Graw-Hill.
- Psacharopoulos, G. 1973. **Return to Education.** Sanfrancisco : Jossey - Bass/Elsuir Book.
- Schultg, T.W. Investment in Human Capital in Levin, Mevin R. and Allon S. 1961. **Education Investment in an Urban Society : Cost - Benefit and public Policy.** New York : Teches Colleg Press, Columbia University.
- Woodhall, M. 1970. **Cost Benefit - Analysis in Education Planning.** Paris : UNESCO. TIEP.

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ นายอาทิ ครุสาเกษวงศ์
 วุฒิมการศึกษ ปริญญาโทเศรษฐศาสตร์
 สาขา การเงินการคลัง
 สถานที่ทำงาน คณะวิทยาการจัดการ
 สถาบันราชภัฏสุราษฎร์ธานี

สมาชิก ปี 2539 เป็นหัวหน้าโครงการ (ได้รับทุนจากสถาบันราชภัฏสุราษฎร์ธานี)

1) วิเคราะห์การระดมเงินทุนและการบริหารทางการเงินของสหกรณ์ออมทรัพย์ข้าราชการ กรมส่งเสริมการเกษตร จำกัด ปี 2535 เป็นหัวหน้าโครงการ

2) วิเคราะห์พฤติกรรมกรมการบริโภคนและการออมของสมาชิกที่เป็นหัวหน้าครัวเรือนสหกรณ์ออมทรัพย์ กรมส่งเสริมการเกษตร จำกัด ปี 2536 เป็นหัวหน้าโครงการ

3) วิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนทางการศึกษา : กรณีศึกษาสถาบันราชภัฏสุราษฎร์ธานี ปี 2537 เป็นหัวหน้าโครงการ (ได้รับทุนจากสถาบันราชภัฏสุราษฎร์ธานี)

4) วิเคราะห์ผลตอบแทนการศึกษาของนักศึกษาสถาบันราชภัฏของประเทศไทย ปี 2538 เป็นหัวหน้าโครงการ (ได้รับทุนจกสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ)

5) โครงการสำรวจความต้องการของท้องถิ่นของผู้เรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาของวิทยาการจัดการ สถาบันราชภัฏสุราษฎร์ธานี ปี 2538 เป็นหัวหน้าโครงการ (ได้รับทุนจากสถาบันราชภัฏสุราษฎร์ธานี)

6) วิเคราะห์บทบาทของสวัสดิการสงเคราะห์สถาบันราชภัฏสุราษฎร์ธานี ในการส่งเสริมการออมของ

7) วิเคราะห์คุณภาพชีวิตของประชากรในเขตชนบทของจังหวัดสุราษฎร์ธานี ปี 2540 เป็นหัวหน้าโครงการ (ได้รับทุนจากสถาบันราชภัฏสุราษฎร์ธานี)

8) วิเคราะห์คุณภาพชีวิตของประชากรในเขตชนบทภาคใต้ของประเทศไทย ปี 2539 เป็นหัวหน้าโครงการ (ได้รับทุนจากสถาบันราชภัฏ กระทรวงศึกษาธิการ)

9) วิเคราะห์การขนส่งสินค้าทางรถยนต์บรรทุกในเขตภาคใต้ของประเทศไทย ปี 2540 เป็นหัวหน้าโครงการ (ได้รับทุนจากสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ)

ผลงานทางวิชาการที่ได้รับทุนจากสถาบันราชภัฏสุราษฎร์ธานี

- 1) เศรษฐศาสตร์ทั่วไป
- 2) เศรษฐศาสตร์จุลภาค
- 3) เศรษฐศาสตร์มหภาค
- 4) เศรษฐศาสตร์เบื้องต้น
- 5) เศรษฐศาสตร์วิเคราะห์เบื้องต้น
- 6) ทลัเศรษฐศาสตร์
- 7) บริโภคศึกษา
- 8) มนุษย์กับเศรษฐกิจ
- 9) เศรษฐศาสตร์ธุรกิจ
- 10) เศรษฐกิจประเทศไทย
- 11) การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม
- 12) ระบบเศรษฐกิจไทยและการสหกรณ์

ใบแจ้งผลการพิจารณารายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์

โครงการวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนทางการศึกษา ของนักศึกษาสถาบันราชภัฏ
ของประเทศไทย

ผู้วิจัย นายอาธิ ครูศากยวงศ์

ทุนอุดหนุนการวิจัยประเภททั่วไป ประจำปี 2538 จำนวนเงิน 47,770 บาท

ความเห็นทางวิชาการที่มีต่อรายงานการวิจัยและบทคัดย่อ

ก. รายงานการวิจัย เป็นการศึกษาเกี่ยวกับการวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนของการศึกษา
ของนักศึกษาสถาบันราชภัฏของประเทศไทย ได้ดำเนินการตามข้อเสนอโครงการวิจัยและบรรลุวัตถุประสงค์เป็น
ส่วนใหญ่ โดยข้อมูลเกี่ยวกับการสัมภาษณ์นักศึกษาไม่ปรากฏเด่นชัดในรายงานผลการวิจัย ไม่สามารถค้นพบสิ่งใหม่ๆ
ในวงวิชาการ มีประโยชน์ต่อนักศึกษาระดับปริญญาตรีในสถาบันราชภัฏและนักศึกษาทั่วไป การเขียนรายงานการ
วิจัยสมบูรณ์

ข. บทคัดย่อ สมบูรณ์ดี

ความเห็นที่มีต่อการเผยแพร่รายงานการวิจัย

- เผยแพร่ได้

ความเห็นสรุป

- เป็นรายงานการวิจัยที่สมบูรณ์ ระดับดี

(ลงชื่อ) สุวิทย์ วิบูลย์เศรษฐ์

นายสุวิทย์ วิบูลย์เศรษฐ์

เลขาธิการคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ